

Niet toegelaten claims glucosamine bij webwinkels

Inspectieresultaten online verkoop 2017 en 2020

Veel voedingssupplementen worden aangeprezen met claims die positieve gezondheidseigenschappen aan het product toeschrijven (kijk ook bij dit [onderwerp](#) op de website). Claims kunnen bestaan uit woorden, teksten maar ook afbeeldingen en symbolen. Het gebruik van gezondheidsclaims is aan regels gebonden. Het op internet presenteren en verkopen van voedingssupplementen onder de categorie van het beoogde gezondheidseffect wordt ook als een claim gezien. Indien in gebruikersreviews wordt gewezen op de positieve effecten van het product is dit ook een claim.

De NVWA treedt al jaren op tegen het gebruik van niet toegelaten gezondheidsclaims en medische claims bij de verkoop van voedingssupplementen. Toch worden nog steeds veel overtredingen geconstateerd bij het aanbieden van voedingssupplementen, met name bij de online verkoop. Om het aantal overtredingen terug te brengen is besloten om het gebruik van niet toegelaten claims bij voedingssupplementen projectmatig aan te pakken.

In 2017 zijn voor dit doel voedingssupplementen op basis van glucosamine (al dan niet in combinatie met chondroïtine) geïnspecteerd. Voor deze twee stoffen zijn geen gezondheidsclaims toegestaan. Dat wil zeggen dat webwinkels bij hun producten niets mogen zeggen over het effect dat deze hebben op de gezondheid, en ook die indruk niet mogen wekken. De keuze voor glucosamine is gemaakt om op relatief eenvoudige wijze onderscheid te maken tussen webshops die de claimswetgeving voor glucosamineproducten naleven, en webshops die dat (al dan niet bewust) niet doen. Het is te verwachten dat de resultaten voor glucosamine indicatief zijn voor de naleving van de claimswetgeving bij andere producten die in de webshop worden verkocht. De inspecties op glucosamineproducten zijn in 2020 herhaald. Deze factsheet beschrijft de resultaten van 2017 en 2020.

Aanleiding

Op 1 juli 2007 is de [Verordening \(EG\) Nr. 1924/2006](#) inzake voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen van kracht geworden. De regelgeving is bedoeld om een hoog beschermingsniveau voor de consument te waarborgen, de consument de informatie te verstrekken die hij nodig heeft om geïnformeerde keuzes te kunnen maken, en gelijke concurrentievoorwaarden voor de levensmiddelenindustrie te scheppen.

Een gezondheidsclaim is een claim die stelt, de indruk wekt of impliceert dat er een verband bestaat tussen een levensmiddel (of een bestanddeel daarvan) en de gezondheid. Bedrijven kunnen een dossier met een aanvraag tot goedkeuring van een nieuwe gezondheidsclaim indienen bij de European Food Safety Authority (EFSA). De EFSA adviseert de Europese Commissie die vervolgens beslist of een gezondheidsclaim goedgekeurd wordt. Voor glucosamine, een populair ingrediënt dat wordt gebruikt in voedingssupplementen, is geen enkele gezondheidsclaim toegelaten. Het gebruik van niet toegestane claims is misleiding en dus verboden. Het gebruik van medische claims is verboden.

Werkwijze

Om het project af te bakenen is gekozen voor webwinkels die voedingssupplementen met glucosamine, of glucosamine in combinatie met chondroïtine verkopen. In 2020 zijn 71 webwinkels die glucosaminesupplementen aanbieden voor de Nederlandse markt onderzocht. De websites die zich richten op voedingssupplementen voor dieren zijn niet beoordeeld. Webwinkels waarvan de eigenaar niet in Nederland gevestigd was, werden niet in dit onderzoek meegenomen. In de selectie zijn 48 webwinkels meegenomen die eerder onderzocht zijn in 2017. De lijst is verder aangevuld met nieuwe bedrijven die deze supplementen verkopen.

Onderzoek

Inspectie webwinkels

Inspecteurs van de NVWA die gespecialiseerd zijn in internetinspecties en beoordeling van claims hebben de geselecteerde webwinkels begin 2017 online bezocht. In 2020 zijn dezelfde webwinkels (voor zover ze nog bestonden) en glucosamine bevattende supplementen verkochten, opnieuw bezocht (plus een aanvulling van nieuwe webshops). Vanaf de homepage van de webwinkel zochten de inspecteurs gericht naar de verhandeling van supplementen met glucosamine, eventueel in combinatie met chondroïtine (combinaties werden niet meegenomen in dit project zoals bijvoorbeeld glucosamine met vitamines). De websites van de webwinkel zijn na de eerste gevonden overtreding niet verder geïnspecteerd. Alle handelingen die lopende het inspectieproces door de inspecteurs werden verricht zijn digitaal vastgelegd. Voor het gebruik van niet-toegestane gezondheidsclaims (volgens de claimsverordening) en medische claims (op basis van de Geneesmiddelenwet) werd opgetreden volgens het interventiebeleid.

Resultaten

Inspectie

In 2017 zijn er in totaal 77 webwinkels geïnspecteerd en in 2020 werden in totaal 71 webwinkels geïnspecteerd. In tabel 1 staat het totaal aantal geïnspecteerde webwinkels en het aantal gevonden overtredingen op de claimsverordening of de Geneesmiddelenwet in 2017 en 2020.

Tabel 1: overzicht claims overtredingen geïnspecteerde webwinkels

geïnspecteerde webwinkels	aantal 2017	aantal 2020
Totaal aantal webwinkels geïnspecteerd	77	71
Aantal webwinkels met niet toegelaten gezondheidsclaims	40	38
Aantal webwinkels met niet toegelaten medische claims	14	7
Totaal aantal webwinkels met niet toegelaten claims	54 (70%)	45 (63%)

In 2017 zijn bij 40 van de 77 geïnspecteerde webwinkels gezondheidsclaims aangetroffen die niet zijn toegestaan (tabel 1). In 2020 is dit het geval bij 38 webwinkels.

Niet toegelaten medische claims werden in 2017 bij 14 bedrijven en in 2020 bij 7 bedrijven aangetroffen. De inspectie werd gestopt na de eerste geconstateerde overtreding. Het is daarom

niet uit te sluiten dat op de site van de geïnspecteerde webwinkel na het constateren van een gezondheidsclaim ook producten met medische claims aanwezig waren. In 2017 waren er 23 webwinkels die geen enkele gezondheidsclaim of medische claim bij glucosamine maakten. In 2020 waren dat er 26. Deze bedrijven voldeden wat betreft claims bij voedingssupplementen met glucosamine (en eventueel chondroïtine) aan de wetgeving.

Vergelijking overtredingen claims door webwinkels 2017 en 2020

In tabel 2 worden op webwinkel niveau de gevonden overtredingen in 2017 en 2020 met elkaar vergeleken.

Tabel 2: vergelijking van geïnspecteerde webwinkels in 2020 en 2017

geïnspecteerde webwinkels	aantal
Totaal aantal geïnspecteerde webwinkels in 2020	71
Aantal webwinkels beoordeeld in 2017 en 2020	48
Aantal webwinkels afwijkend in 2017 en 2020	23
Aantal nieuwe webwinkels in 2020	23
Aantal afwijkende nieuwe webwinkels in 2020	11

In 2020 zijn in totaal 48 webwinkels bezocht die ook in 2017 werden geïnspecteerd. 29 Webwinkels die in 2017 geïnspecteerd waren bestonden niet meer of verkochten geen producten met alleen glucosamine/ chondroitine supplementen meer. Bij 23 van de 48 zowel in 2017 als in 2020 geïnspecteerde webwinkels werd een claims overtreding gevonden. Bij 11 van de 23 nieuwe geïnspecteerde webwinkels werd in 2020 een claims overtreding geconstateerd.

Geconstateerde overtredingen

Er zijn claims aangetroffen direct bij het aangeboden product, in reviews of in direct aan het product gekoppelde verwijzingen naar artikelen. Voorbeelden van medische claims bij glucosamine zijn 'pijnstillend en vermindert stijfheid' en 'tegen artrose van de knie'. Voorbeelden van gezondheidsclaims bij glucosamine zijn 'glucosamine zorgt voor smering van de gewrichten' en 'voor soepele veerkrachtige spieren en gewrichten'. Het aanbieden van producten onder bijvoorbeeld de categorie knie of gewricht is ook aan te merken als een claim. De geconstateerde overtredingen zijn dus divers. Het overgrote deel stond direct bij het aangeboden product.

Tijdens het project in 2017 ontstond een juridisch geschil over de vraag of neutrale productomschrijvingen zoals 'glucosamine is een belangrijke bouwsteen van het kraakbeenweefsel' ook als gezondheidsclaim moeten worden beschouwd. Volgens het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) is dat het geval, omdat de typische reactie van de gemiddelde consument zal zijn dat met die productomschrijving de indruk wordt gewekt dat een verband bestaat tussen glucosamine en de gezondheid ([CBB 23 februari 2021, zaaknr. 19/463](#)). Omdat alle gezondheidsclaims bij glucosamine verboden zijn is ook bovenstaande productomschrijving niet toegestaan.

Conclusie

Zowel in 2017 als in 2020 voldeed ruim 60% van de webwinkels niet aan de wettelijke eisen gesteld aan het gebruik van claims. Bij 23 van de reeds in 2017 bezochte webwinkels, waar indertijd een overtreding werd geconstateerd, is in 2020 wederom een tekortkoming gevonden. Verder werd bij 11 van de 23 nieuwe webwinkels in 2020 een overtreding geconstateerd.

Het aantal medische claims lijkt afgenomen maar er werden nog steeds veel niet toegelaten gezondheidsclaims gebruikt. Voor overtredingen van de claimsverordening en de Geneesmiddelenwet werd gehandhaafd volgens het interventiebeleid.

Op basis van deze getallen lijkt het dat het percentage niet nalevers van nieuwe webwinkels ongeveer even groot is als het percentage niet nalevers die al wel eerder een maatregel van de NVWA gehad hebben. De NVWA blijft zich in de toekomst richten op de naleving van de claims regelgeving.